Europeiska unionens
officiella tidning

SV
C-serien

C/2026/4252

4.8.2026

KOMMISSIONENS YTTRANDE

av den 2 juni 2026

om nödvändigheten och proportionaliteten av Österrikes återinförande av gränskontroll vid sina landgränser mot Tjeckien, Slovakien, Ungern och Slovenien i enlighet med artikel 27a.3 i förordning (EU) 2016/399 (kodexen om Schengengränserna)

(Endast den tyska texten är giltig)

(C/2026/4252)

(1) Enligt artikel 3.2 i fördraget om Europeiska unionen ska unionen ”erbjuda sina medborgare ett område med frihet, säkerhet och rättvisa utan inre gränser, där den fria rörligheten för personer garanteras samtidigt som lämpliga åtgärder vidtas avseende kontroller vid yttre gränser, asyl, invandring samt förebyggande och bekämpande av brottslighet”.

(2) Enligt artikel 25 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 av den 9 mars 2016 om en unionskodex om gränspassage för personer (kodex om Schengengränserna) (kodifiering) [1] får en medlemsstat undantagsvis tillfälligt återinföra inre gränskontroll vid hela sin inre gräns, eller vid vissa avsnitt, om det föreligger ett allvarligt hot mot allmän ordning eller inre säkerhet. Detta bör endast göras som en sista utväg, och omfattningen och varaktigheten för det tillfälliga återinförandet av gränskontroll bör inte överskrida vad som är absolut nödvändigt för att hantera det allvarliga hotet.

(3) I artikel 25a.4 i kodexen om Schengengränserna anges att en medlemsstat som planerar att återinföra gränskontroll vid de inre gränserna för att hantera ett förutsebart hot bör meddela Europaparlamentet, rådet, kommissionen och övriga medlemsstater om det planerade återinförandet av sådan kontroll senast fyra veckor före det planerade återinförandet av gränskontroll, eller så snart som möjligt om de omständigheter som föranledde behovet att återinföra gränskontroll vid de inre gränserna blev kända för medlemsstaten mindre än fyra veckor före det planerade återinförandet.

(4) Enligt artikel 27a.3 i kodexen om Schengengränserna ska kommissionen, efter mottagande av meddelanden som lämnats in med avseende på en förlängning av gränskontroll vid de inre gränserna enligt artikel 25a.4 som leder till fortsatt gränskontroll vid de inre gränserna, på samma grunder, i mer än sammanlagt tolv månader, avge ett yttrande om nödvändigheten och proportionaliteten av sådan gränskontroll.

(5) Ramen för återinförande och förlängning av inre gränskontroll reviderades väsentligen genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1717 [2], som trädde i kraft den 10 juli 2024. De perioder som avses i avdelning III kapitel II i kodexen om Schengengränserna har följaktligen beräknats börja från och med den dagen.

(6) Genom en skrivelse av den 16 oktober 2024 meddelade de österrikiska myndigheterna att gränskontroll skulle återinföras på grundval av artikel 25a i kodexen om Schengengränserna, vid de inre gränserna mot Tjeckien och Slovakien för en period på sex månader, från och med den 16 oktober 2024 till och med den 15 april 2025. Genom en skrivelse av den 15 april 2025 meddelade de österrikiska myndigheterna att detta återinförande skulle förlängas med ytterligare sex månader från och med den 16 april 2025 till och med den 15 oktober 2025. Genom en skrivelse av den 15 oktober 2025 meddelade de österrikiska myndigheterna att detta återinförande skulle förlängas en andra gång med ytterligare två månader, från och med den 16 oktober 2025 till och med den 15 december 2025.

[1] EUT L 77, 23.3.2016, s. 1.
[2] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1717 av den 13 juni 2024 om ändring av förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (EUT L, 2024/1717, 20.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(7) Genom en skrivelse av den 11 november 2024 meddelade de österrikiska myndigheterna att gränskontroll skulle återinföras på grundval av artikel 25a i kodexen om Schengengränserna, vid de inre gränserna mot Ungern och Slovenien för en period på sex månader, från och med följande dag. Genom en skrivelse av den 9 maj 2025 meddelade de österrikiska myndigheterna att detta återinförande skulle förlängas med ytterligare sex månader från och med den 12 maj till och med den 11 november 2025. Genom en skrivelse av den 15 oktober 2025 meddelade de österrikiska myndigheterna att detta återinförande skulle förlängas en andra gång på samma grunder för en period på en månad och tre dagar, från och med den 12 november 2025 till och med den 15 december 2025.

(8) Genom en skrivelse av den 10 december 2025 meddelade de österrikiska myndigheterna att återinförandet av gränskontroll vid de österrikiska inre landgränserna mot Tjeckien och Slovakien, och även mot Ungern och Slovenien, skulle förlängas en tredje gång med ytterligare sex månader, från och med den 16 december 2025 till och med den 15 juni 2026.

(9) Genom en skrivelse av den 8 januari 2026, i enlighet med artikel 33.2 i kodexen om Schengengränserna, lämnade Österrike in två rapporter om återinförandet av inre gränskontroll, på grundval av artikel 33.2 i kodexen om Schengengränserna. Den första rapporten omfattade återinförandet av gränskontroll vid Österrikes inre landgränser mot Slovenien och Ungern för perioden mellan den 12 november 2024 och den 11 november 2025. Den andra rapporten omfattade återinförandet av gränskontroll vid Österrikes inre landgränser mot Tjeckien och Slovakien för perioden mellan den 16 oktober 2024 och den 15 oktober 2025.

(10) Österrike deltog i kommissionens strukturerade dialog om återinförandet av inre gränskontroll. Efter mottagandet av Österrikes meddelande om förlängning har denna strukturerade dialog fortsatt som en del av det samrådsförfarande som föreskrivs i artikel 27a.4 i kodexen om Schengengränserna.

(11) Den 5 juni 2025 besökte en Schengenutvärderingsgrupp den inre landgränsen mellan Österrike och Slovenien som en del av den periodiska utvärderingen inom ramen för Schengenregelverkets utvärderings- och övervakningsmekanism för Österrike.

(12) Det aktuella läget vid de inre gränserna beskrevs i rapporten om Schengenläget av den 23 april 2025 ([3]) och diskuteras regelbundet i Schengenrådet.

(13) Efter mottagande av meddelanden som lämnats in med avseende på en förlängning av gränskontroll vid de inre gränserna enligt artikel 25a.4 i kodexen om Schengengränserna som leder till fortsatt gränskontroll vid de inre gränserna i sammanlagt tolv månader, ska kommissionen avge ett yttrande om nödvändigheten och proportionaliteten av sådan gränskontroll, enligt vad som föreskrivs i artikel 27a.3 i kodexen om Schengengränserna. För förlängningen av gränskontrollen vid de inre gränserna mot Tjeckien och Slovakien var detta det meddelande som lämnades in den 15 april 2025. För förlängningen av gränskontrollen vid de inre gränserna mot Ungern och Slovenien var detta det meddelande som lämnades in den 9 maj 2025.

(14) Kommissionen antar föreliggande yttrande efter en bedömning av alla ovannämnda meddelanden och rapporterna, tillsammans med den information som Österrike lämnat inom ramen för samrådsprocessen och andra handlingar som är allmänt tillgängliga.

BEDÖMNING AV MEDDELANDENA OCH RAPPORTERNA

I. FORMELLA KRAV

(15) Kodexen om Schengengränserna ålägger medlemsstaterna flera formella skyldigheter när det gäller återinförande av inre gränskontroll.

(16) Enligt artikel 25a.4 i kodexen ska medlemsstaterna, om ett allvarligt hot mot allmän ordning eller inre säkerhet kan förutses i en medlemsstat, meddela Europaparlamentet, rådet, kommissionen och övriga medlemsstater senast fyra veckor före det planerade återinförandet av gränskontroll.

([3]) COM(2025) 185 final.

(17) Kommissionen konstaterar att meddelandena om återinförandena av inre gränskontroll och de förlängda återinförandena lämnades mindre än fyra veckor innan de trädde i kraft, på grund av ”den dynamiska situationen” och önskemålet att lämna ”den senaste informationen och bedömningen”. Kommissionen betonar att det får medges undantag från skyldigheten att i god tid lämna in ett meddelande endast om de omständigheter som föranleder behovet att återinföra inre gränskontroll blir kända för medlemsstaten mindre än fyra veckor före det planerade återinförandet.

(18) Kommissionen konstaterar att den andra förlängningen av den återinförda gränskontrollen vid Österrikes inre landgränser mot Tjeckien och Slovakien, och även mot Ungern och Slovenien, varade kortare tid än de föregående återinförandena. De österrikiska myndigheterna angav att de under den perioden skulle utvärdera alla återinföranden av inre gränskontroll och eventuellt anpassa deras utgångsdatum, vilket de gjorde genom sitt meddelande om en tredje förlängning av de inre landgränserna mot Tjeckien och Slovakien och även mot Ungern och Slovenien av den 10 december 2025.

(19) Meddelandena om förlängningarna av den inre gränskontrollen lämnades med hjälp av den mall som inrättades för det ändamålet genom kommissionens genomförandebeslut (EU) 2025/315 ([4]).

(20) Enligt artikel 27.2 i kodexen om Schengengränserna ska medlemsstaten i situationer där gränskontroll har tillämpats i sex månader i alla efterföljande meddelanden tillhandahålla en riskbedömning som beskriver omfattningen och den förväntade utvecklingen av det allvarliga hotet.

(21) Det kan visserligen vara svårt för de nationella myndigheterna att lämna en exakt bedömning av det allvarliga hotets omfattning och förväntade varaktighet, med tanke på att situationen på plats kan utvecklas snabbt och vara svår att förutsäga, men kommissionen betonar icke desto mindre betydelsen av kravet i enlighet med artikel 27.2 i kodexen om Schengengränserna att göra en riskbedömning av det allvarliga hotet vid tillfället för meddelandet om ett återinförande eller förlängning av det, med hänsyn till hur det allvarliga hotet utvecklats under den period som föregick återinförandet av inre gränskontroll, och med hjälp av riskanalyser utarbetade på nationell nivå och av de relevanta unionsbyråerna.

(22) Kommissionen noterar att rapporten om återinförandet och förlängningen av inre gränskontroll, på grundval av artikel 33.2 i kodexen om Schengengränserna, skulle lämnas in den 16 oktober 2025 för återinförandet av inre gränskontroll vid de österrikiska gränserna mot Tjeckien och Slovakien och den 12 november 2025 för de österrikiska gränserna mot Ungern och Slovenien. Båda rapporterna lämnades in den 8 januari 2026.

(23) Rapporterna om återinförandet och förlängningen av inre gränskontroll följer den enhetliga mall som fastställs genom Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2025/308 ([5]).

II. NÖDVÄNDIGHET OCH PROPORTIONALITET

De österrikiska myndigheternas ståndpunkt

(24) De österrikiska myndigheterna åberopar att det föreligger ett allvarligt hot mot allmän ordning eller inre säkerhet till följd av problem kring migration och säkerhet. Återinförandet av inre gränskontroll är till för att hantera belastningen på de offentliga tjänsterna och pressen på den sociala sammanhållningen p.g.a. det konsekvent höga antalet asylsökande och irreguljära migranter, däribland ukrainska medborgare som beviljats tillfälligt skydd.

([4]) Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2025/315 av den 14 februari 2025 om fastställande av en mall för meddelandet om tillfälligt återinförande eller förlängning av gränskontroll vid de inre gränserna (EUT L, 2025/315, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

([5]) Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2025/308 av den 14 februari 2025 om fastställande av en enhetlig mall för rapporten om återinförande eller förlängning av gränskontroll vid de inre gränserna i enlighet med artikel 33 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/399 (EUT L, 2025/308, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/308/oj).

(25) När det gäller säkerhetsläget hänvisar de österrikiska myndigheterna till den globala säkerhetsutvecklingen, däribland Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina och situationen i Mellanöstern. Österrike står dessutom inför en hög terroristhotnivå till följd av den intensifierade islamistiska extremismen i Österrike p.g.a. närvaron av terroristnätverk på dess territorium, i synnerhet från västra Balkan, vars medlemmar färdas över de inre gränserna.

(26) När det gäller migrationssituationen anser de österrikiska myndigheterna att brister i asylsystemet och förvaltningen av de yttre gränserna gör det nödvändigt och proportionerligt att återinföra inre gränskontroll, då migrations- och asylpakten inte har genomförts fullt ut.

Här pekar de österrikiska myndigheterna på

— den låga nivån för Dublinöverföringar, då det är omöjligt att utföra Dublinåtersändanden till ansvariga medlemsstater,

— behovet av att befästa den nedåtgående trenden för obehöriga gränsövergångar och hantera den förväntade ökningen 2025 längs den kustnära västra Balkanrutten,

— den fortsatta instabiliteten i Afghanistan, Turkiet, Afrika söder om Sahara och Nordafrika samt i Syrien, som leder till fortsatt press på EU:s yttre gränser,

— de betydande resultaten från utredningar av människosmuggling till följd av återinförandet av inre gränskontroll.

(27) De österrikiska myndigheterna anger att återinförandet av inre gränskontroll är det enda sättet att förhindra att de inre gränserna passeras utanför de anvisade gränsövergångsställena, då det möjliggör övervakning från den österrikiska militären som agerar under gränspolisens kontroll.

(28) Enligt österrikisk lag är det bara genom återinförande av inre gränskontroll som österrikisk gränspolis kan utföra inrese- och identitetskontroller kopplade till (avsedd) passage av den inre gränsen.

(29) De österrikiska myndigheterna framhåller att den inre gränskontrollen är begränsad till ett minimum och sker på ett icke-systematiskt, riskbaserat sätt i form av riktade stickprovskontroller.

Kommissionens synpunkter

(30) De österrikiska myndigheterna har lämnat information om de olika aspekterna av de identifierade allvarliga hoten mot den inre säkerheten och den allmänna ordningen samt argument för att styrka den återinförda gränskontrollens nödvändighet och proportionalitet.

(31) Även om det svåra globala säkerhetsläget kan ge upphov till allvarlig oro för medlemsstaternas nationella säkerhet, skulle meddelandet kunna ge ytterligare analys som förklarar hur det globala säkerhetsklimatet påverkar just Österrike och hur instrumentet inre gränskontroll kan fungera mot detta allvarliga hot.

(32) I bedömningen av det allvarliga hotet mot allmän ordning och nationell säkerhet finns det ingen förklaring av hur olika delar av Österrikes inre gränser berörs av dessa hot.

(33) Kommissionen medger att Österrike tampas med en komplicerad migrationssituation, vilket bevisas av uppgifter om de totala antalen asylansökningar, inklusive ansökningar som ingivits efter en obehörig inresa, ansökningar från personer som ansöker om internationellt skydd och är registrerade i en annan medlemsstat och ansökningar från personer som beviljats internationellt skydd i en annan medlemsstat, samt om antalet uppehållstillstånd som utfärdats till familjemedlemmar till erkända flyktingar i familjeåterföreningssyfte. Österrikes kapacitet att tillhandahålla adekvata mottagningsvillkor för personer som ansöker om internationellt skydd har också påverkats av behovet av att stödja personer som beviljats tillfälligt skydd efter Rysslands anfallskrig mot Ukraina.

(34) Tredjelandsmedborgares otillåtna förflyttningar får utgöra grunder för att återinföra inre gränskontroll om dessa otillåtna förflyttningar utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning eller inre säkerhet. Här hänvisas i artikel 25.1 c i den reviderade kodexen om Schengengränserna specifikt till den situation då plötsliga storskaliga otillåtna förflyttningar av tredjelandsmedborgare mellan medlemsstaterna sätter betydande press på väl förberedda behöriga myndigheters totala resurser och kapacitet och sannolikt kommer att utgöra en risk för det övergripande funktionssättet för området utan inre gränskontroll.

(35) Färska data visar att migrationssituationen har förbättrats betydligt i unionen. Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån har observerat en kraftig nedgång av antalet obehöriga gränspassager vid de yttre gränserna i unionen 2024, däribland en minskning med 78 % på västra Balkanrutten 2024. Enligt EU:s rapport om integrerad situationsmedvetenhet och analys minskade de obehöriga gränspassagerna på nytt 2025, med 41 % jämfört med 2024 (från 12 687 år 2025 till 21 637 år 2024). Enligt uppgifter från Eurostat hade Österrike dessutom 2024 en minskning på 49 % av antalet förstagångsansökningar om asyl, och siffrorna fortsatte att gå nedåt 2025. Denna nedgång är en del av en mer omfattande trend p.g.a. ökade kollektiva insatser för att skydda EU:s yttre gränser, och kan inte bara tillskrivas Österrikes återinförande av inre gränskontroll.

(36) Kommissionen understryker att återinförandet av inre gränskontroll inte ändrar på Österrikes skyldigheter enligt EU-rättens tillämpliga regler för asyl och återvändande. Återinförandet av inre gränskontroll kan göra det lättare att upptäcka obehöriga gränspassager in på en medlemsstats territorium, underlätta snabba återtaganden vid den inre gränsen och säkerställa att otillåtna förflyttningar av personer som ansöker om internationellt skydd skyndsamt blir upptäckta, vilket gör det möjligt att korrekt tillämpa Dublinförordningens regler ([6]) om tilldelningen av ansvar för att pröva en asylansökan. Meddelandena innehåller dock endast begränsad information om antalet gripanden och återtaganden vid de olika delarna av den inre gränsen som skulle motivera förlängningen av återinförd inre gränskontroll.

(37) Återinförandet av inre gränskontroll kan bidra till att såväl människosmugglare som terrorister blir gripna. De österrikiska myndigheterna har framhållit en berättigad oro i fråga om närvaron av (ledare för) terroristnätverk på österrikiskt territorium och mervärdet av återinförd inre gränskontroll för att motverka att medlemmar i sådana nätverk färdas över de inre gränserna. Meddelandena innehåller dock otillräcklig information om gripande av människosmugglare och terrorister vid de olika avsnitten av gränsen med återinförd inre gränskontroll. De österrikiska myndigheterna förklarar inte heller på vilket sätt återinförandet av inre gränskontroll kompletteras av andra former av säkerhetssamarbete, såsom riktade brottsutredningar eller poliskontroller i syfte att upplösa nätverk av människosmugglare eller terrorister.

(38) Kommissionen noterar att det i meddelandena eller rapporterna inte uppges några särskilda skäl till den geografiska och tidsmässiga omfattning som valts för beslutet att återinföra inre gränskontroll. Det finns ingen förklaring av hur det allvarliga hotet påverkar de olika delar av den inre gränsen där inre gränskontroll har återinförts. Ingen förklaring gavs till varför en varaktighet på sex månader bedömdes som lämpligast i stället för en kortare period, när det gällde de första förlängningarna, eller varför en förlängning på två månader bedömdes som lämpligast när det gällde de andra förlängningarna.

III. ALTERNATIVA ÅTGÄRDER

De österrikiska myndigheternas ståndpunkt

(39) De österrikiska myndigheterna meddelar att de har antagit flera alternativa åtgärder. De har intensifierat poliskontroller och bilateralt polissamarbete i alla gränsområden. Hit hör utbyte av operativ information plus gemensam patrullering vid de inre landgränserna mot Tjeckien och Slovenien flera gånger i månaden.

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning) (EUT L 180, 29.6.2013, s. 31).

(40) Österrike har polissamarbetsavtal med alla sina grannmedlemsstater. Landet deltar i åtta polissamarbetscentrum, varav sex är belägna vid de inre gränser där kontroll återinförts. Österrike har stationerat ut permanenta polissambandsmän i Prag och Bratislava.

(41) Österrike har återtagandeavtal med alla sina grannländer och ett nära samarbete kring återtagande av irreguljära migranter som grips vid de inre gränserna och på österrikiskt territorium. De österrikiska myndigheterna har tagit de inledande stegen mot att ingå praktiska arrangemang för tillämpningen av överföringsförfarandet inom ramen för artikel 23a i kodexen om Schengengränserna.

(42) Österrike arbetar proaktivt med migrationsfrågor i ursprungs- och transitländer genom ett antal olika bilaterala åtgärder, till exempel utplacering av dokumentrådgivare, bilaterala gränspolisinsatser och deltagande i Frontex insatser.

(43) År 2018 inrättades gränspolisenheten (PUMA) inom den österrikiska federala polisen. Det är en särskild arbetsgrupp inom polisen med ansvar för att stödja migrations- och gränskontrollinsatser, både inom territoriet och vid de inre gränser där kontroll återinförs. Tjänstemän från PUMA har utplacerats tillsammans med den ungerska gränspolisen på ungerskt territorium vid den ungersk-serbiska gränsen.

Kommissionens synpunkter

(44) Kommissionen noterar att Österrike aktivt tillämpar alternativa åtgärder som åtföljer och begränsar konsekvenserna av återinförandet av inre gränskontroll.

(45) Kommissionen noterar att det finns återtagandeavtal med samtliga Schengengrannländer, men har inte tillräcklig information för att bedöma hur ändamålsenliga dessa avtal är i praktiken. Kommissionen noterar även att Österrike agerar i enlighet med de relevanta reglerna i EU-rätten och i linje med Europeiska unionens domstols rättspraxis om tillämpningen av kodexen om Schengengränserna och återvändandedirektivet ([7]) vid de inre gränser där kontroll återinförts.

(46) Österrike har aktivt deltagit i Europols verksamheter mot olaglig migration och människosmuggling, däribland inom Europeiska centrumet mot migrantsmuggling i Wien, Empacts arbetsgrupp för västra Balkan och den operativa arbetsgruppen ”Pathfinder”.

(47) Österrike hanterar proaktivt migrationsfrågor i ursprungs- och transitländer. Att Österrike deltar i Operation Fox ([8]), och att man inrättat en särskilt avsedd migrations- och gränsenhet inom polisen (PUMA) som kan agera både inom det nationella territoriet och utanför Österrike, är bra exempel på lyckade alternativa åtgärder tänkta att hantera migrations- och säkerhetsproblem. Kommissionen konstaterar dock att de österrikiska myndigheterna har lämnat otillräcklig information för att förklara varför PUMA-enhetens verksamhet inom österrikiskt territorium inte kan utgöra ett tillräckligt alternativ till återinförd inre gränskontroll.

(48) Kommissionen noterar att rätten att passera den inre gränsen på valfritt ställe får begränsas till anvisade gränsövergångsställen endast på grundval av ett återinförande av inre gränskontroll. Även när det inte återinförts inre gränskontroll får emellertid österrikiska myndigheter fortsätta att utöva offentliga befogenheter, däribland sådana som syftar till att minska olaglig migration i inre gränsområden.

([7]) Domstolens dom av den 21 september 2023, Association Avocats pour la défense des droits des étrangers (ADDE) m.fl./Ministre de l'Intérieur, mål C-143/22, ECLI:EU:C:2023:689.

([8]) ”Operation Fox” är namnet på det gränsöverskridande samarbetet mellan Österrike och Ungern med syftet att bekämpa smugglingsverksamhet, särskilt sådan som gäller olaglig migration. Operationen innefattar gemensamma insatser för att förhindra att migranter och smugglare rör sig över deras gemensamma gräns, och även hantera missbruk av asyl.

IV. BEGRÄNSANDE ÅTGÄRDER

De österrikiska myndigheternas ståndpunkt

(49) De österrikiska myndigheterna framhåller att de har antagit flera begränsande åtgärder. Först och främst har de alltjämt nära kontakt med Österrikes Schengengrannländer för att hålla kontrollen på ett minimum, med hänsyn till de sociala och ekonomiska förbindelserna mellan gränsregionerna. Samråd sker före, under och efter deras genomförande av den återinförda inre gränskontrollen, och det inbegriper sambandsmän, den ansvariga specialistavdelningen inom det federala ministeriet, de statliga polisdirektoraten, närliggande regionsenheter, samt polissamarbetscentrum.

(50) Inre gränskontroll sker i form av riskbaserade stickprovskontroller och övervakning som begränsar den återinföra gränskontrollens effekt på trafiken över gränserna.

(51) De österrikiska myndigheterna bevakar trafikflödena kontinuerligt och ger resenärerna information om trafikläget vid de inre gränserna.

(52) Enligt de österrikiska myndigheterna har förseningar vid den inre gränsen fortsatt att vara begränsade till rusningstiderna och semestersäsongen.

(53) De österrikiska myndigheterna rapporterar endast ett begränsat antal klagomål p.g.a. ökade väntetider vid gränsövergångsställena vid den inre gränsen, och inga officiella klagomål mot återinförandet av inre gränskontroll.

Kommissionens synpunkter

(54) Meddelandena visar att de österrikiska myndigheterna åtagit sig att säkerställa att den inre gränskontrollens konsekvenser förblir begränsade, i enlighet med kravet i artikel 26.3 i kodexen om Schengengränserna.

(55) Österrike har vidtagit åtgärder, under kommissionens vägledning och i nära samarbete med sina grannmedlemsstater, för att säkerställa att trafiken går smidigt vid de inre landgränsövergångar där kontroll återinförts.

(56) Gränskontrollen sker på ett målinriktat och riskbaserat sätt för att begränsa effekten på resor över gränserna. Sådana åtgärder bidrar till att begränsa kontrollernas konsekvenser, men har ingen påverkan på de ytterligare kraven att begränsa kontrollernas tid och omfattning.

(57) Österrike har anmält sina gränsregioner i enlighet med artikel 42b i kodexen om Schengengränserna.

(58) De meddelanden som de österrikiska myndigheterna lämnat uppmärksammar inte särskilt de gränsregioner som berörs av ett återinförande av inre gränskontroll, och förklarar inte i hur stor omfattning man kan föreslå tekniska eller specialanpassade lösningar per gränsregion eller kategori av resenärer med en nödvändig funktion, för att säkerställa att resorna över gränserna går smidigt. De rapporter som de österrikiska myndigheterna lämnat ger dock fler detaljer i det avseendet.

(59) Kommissionen delar de farhågor som grannmedlemsstater uttryckt inom ramen för samrådsprocessen, att det eventuella uppförandet av en mer permanent infrastruktur för att utföra inre gränskontroll skulle strida mot dess tillfälliga karaktär, och påpekar att medlemsstaterna enligt artikel 24 i kodexen om Schengengränserna måste undanröja hinder vid gränsövergångsställen på vägar.

V. REKOMMENDATIONER

(60) Ett välfungerande Schengenområde är beroende av att regelverket för migration och asyl genomförs fullständigt och ändamålsenligt. När migrations- och asylpakten börjar tillämpas i juni 2026 blir det en viktig drivkraft för att hantera oron kring otillåtna förflyttningar eller migrations- och säkerhetsproblem kopplade till olaglig migration – farhågor som Österrike lyft fram för att motivera återinförandet av inre gränskontroll.

(61) Kommissionen påpekar att enligt screeningförordningen ([9]), som utgör en del av migrations- och asylpakten, kommer en säkerhetskontroll av alla relevanta databaser att utgöra en del av screeningen både vid de yttre gränserna och inom territoriet.

(62) Säkerhetsproblem är ett av de skäl som Österrike uppgivit som motivation till att återinföra inre gränskontroll. I EU-rätten finns redan ett stort antal verktyg som är till hjälp för att behandla de farhågor som de österrikiska myndigheterna lyft fram. Medlemsstaterna bör fullt ut utnyttja befintliga mekanismer för att höja säkerheten och förbättra brottsbekämpningssamarbetet. Hit hör Prüm II-förordningen, den nya versionen av Schengens informationssystem och den nya lagstiftningen om förhandsinformation om passagerare och passagera-ruppgifter ([10]). De yttre gränserna kommer att säkras ytterligare när in- och utresesystemet och Etias tas i drift ([11]).

(63) Kommissionen uppmuntrar de österrikiska myndigheterna att ytterligare utveckla sitt samarbete och informationsutbyte med Tjeckien, Slovakien, Ungern och Slovenien, däribland genom att på lämpligt sätt se över befintliga bilaterala återtagandeavtal eller återtagandearrangemang och/eller ingå praktiska arrangemang för tillämpning av överföringsförfarandet i enlighet med artikel 23a i kodexen om Schengengränserna.

(64) Österrike bör fortsätta bygga på sitt lyckade samarbete med medlemsstater och tredjeländer i regionen inom ramen för det så kallade ”hela rutten”-tillvägagångssättet. Kommissionen uppmuntrar de österrikiska myndigheterna att vidare utveckla sitt gemensamma operativa samarbete mellan gränsbevakningsmyndigheter och andra brottsbekämpande myndigheter, däribland genom gemensamma och blandade patruller. Som prioritering bör landet uppdatera befintliga bilaterala polissamarbetsavtal med sina grannmedlemsstater.

(65) Kommissionen rekommenderar att Österrike fortsätter gripa sig an alla rättsliga eller operativa hinder mot att effektivt använda alternativa åtgärder, såsom när nationell rätt begränsar möjligheten att begära id-handlingar och verifiera att villkoren för laglig vistelse inom territoriet är uppfyllda, eller använda tekniska hjälpmedel såsom automatisk avläsning av registreringsskyltar, vid de inre gränserna för migrationshanteringsändamål.

(66) Kommissionen understryker att användning av alternativa åtgärder, däribland tekniska lösningar, kan vara ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt att säkerställa en hög nivå för säkerhet och migrationskontroll utan att inre gränskontroll behöver återinföras.

(67) De österrikiska myndigheterna bör arbeta i riktning mot att gradvis häva den inre gränskontrollen, på grundval av en specialanpassad strategi per avsnitt av den inre gränsen och per hot, och fullt ut använda de tillgängliga alternativa åtgärder som fastställs i kommissionens rekommendation (EU) 2024/268 ([12]) och möjligheterna inom ramen för kodexen om Schengengränserna. Dessa åtgärder bör stärka och komplettera befintliga åtgärder.

([9]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1356 av den 14 maj 2024 om införande av screening av tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna (EUT L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

([10]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/982 av den 13 mars 2024 om automatisk sökning och automatiskt utbyte av uppgifter för polissamarbete (Prüm II-förordningen) (EUT L, 2024/982, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj); Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1862 av den 28 november 2018 om inrättande, drift och användning av Schengens informationssystem (SIS) på området polissamarbete och straffrättsligt samarbete (EUT L 312, 7.12.2018, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj); Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/13 av den 19 december 2024 om insamling och överföring av förhandsinformation om passagerare för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet (EUT L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj); Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 av den 27 april 2016 om användning av passageraruppgiftssamlingar (PNR-uppgifter) för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet (EUT L 119, 4.5.2016, s. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([11]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2226 av den 30 november 2017 om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar medlemsstaternas yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål (EUT L 327, 9.12.2017, s. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj); Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1240 av den 12 september 2018 om inrättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) (EUT L 236, 19.9.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([12]) Kommissionens rekommendation (EU) 2024/268 av den 23 november 2023 om samarbete mellan medlemsstaterna med avseende på allvarliga hot mot den inre säkerheten och den allmänna ordningen i området utan kontroller vid de inre gränserna (EUT L, 2024/268, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(68) Kommissionen anser att lyckat samarbete med grannmedlemsstater och tredjeländer, och även tillämpning av alternativa åtgärder, nu ger en stabil grund för Österrike i dess arbete mot att gradvis häva den inre gränskontrollen utan att behöva kompromissa med sin säkerhet eller migrationskontroll. Kommissionen kommer att fortsätta ha nära kontakt med alla berörda medlemsstater för att uppnå det målet.

Utfärdat i Bryssel den 2 juni 2026.

På kommissionens vägnar
Magnus BRUNNER
Ledamot av kommissionen